

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Nyitányi és postán küldve:
 Egy évre 10 frt — kr. —, évente 2 frt 60 kr.
 Felévre 5 —, —, egy évi szám 10 —.

Külföldi postán küldve:
 Egy évre 12 frt — kr. —, évente 2 frt 60 kr.
 Felévre 6 —, —, egy évi szám 12 —.

Előfizethető helyeken:
 Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében a szerkesztőségével. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:

Ötásbados postai díj 5 kr.
 Nagybbr terjedelmű, mint szintén több isbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árér:
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön: 30 kr.
 „Nyit-tér”-en megjelenő közlemény ötsásbados sorra 16 kr.
 Név- vagy bérmentesített beiktatások nem vételnek tekintetbe. — Úgy szintén kérésiratok sem adnak vissza.

Előfizetési felhívás a „DEBRECZEN”

hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton megjelenő politikai és közgazdászati lap 8-ik évfolyama ápril—juniusi és következő negyedére, mint a debreczen-vidéki függetlenségi párt közlönyére.

Előfizetési díjak:

Egész évre . . . 10 frt.
 Felévre . . . 5 frt.
 Negyed évre . . . 2 frt. 50 kr.
 Egy óra . . . 1 frt.

Hirdetések a legjutányosabb ár mellett és pontosan eszközöltetnek.

Előfizethető helyben a „Debreczen” kiadóhivatalában, piacutca (Vecseiház), Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében s a vidéken minden postahivatalnál.

A pénzügyminiszter öszintesége és számításainak alapossága.

Előttünk van a pénzügyminiszter urnak a kimutatása, a magyar koronához tartozó állampénztárnak, a múlt évi utolsó negyedben előfordult tiszta bevételek és kiadásokról. Ez eset alkalmat szolgáltat arra nézve, hogy most már bírván az egész múlt év pénzügyi eredményének kimutatását. Tájékozást nyerhessünk az ez évi valószínű bevételek és kiadásokról, ha nem is a legszigorubb pontossággal, de mindenesetre lényeges különbség nélkül.

A múlt 1875-ik évben Széll Kálmán pénzügyminiszter ur előirányzott 21 millió forint hiányt.

A múlt évben az előttünk fekvő pénzügyi kimutatás szerint az állam kiadásai tettek 174 millió 775 ezer forintot. Az állam-bevételek ellenben 139 millió 875 ezer forintot rugtak. Így az évi bevételek és kiadások közti különbség korántsem 21 millió forint volt, miként azt a pénzügyminiszter ur előirányozta, hanem 34 millió 900 ezer frt.

Ez egyszerű tételből napnál világosabb, miszerint az ellenzéknek, kiket akkor tulságoskodással vádoltak, tökéletesen igaz volt és helyesen számított, sőt nem hogy a hiányt nagyobb mérvűnek jelezte volna, de sőt 900 ezer forinttal alantabb járt a valósnál, akkor, midőn a pénzügyminiszter számítása 14 millió forinttal tért el a valóstól.

Az előirányzás és a tényleges eredmény közti ilyenemű nagy különbözet azonban nem róható fel semmikép sem valami tudatlanságból eredt tévedésnek, nem legkevésbé a miniszter részéről, mert neki, ha valakinek, állanak rendelkezésére a legpontosabb és legrészletesebb adatok.

Ha tehát a miniszter ur — a mi kétségtelen — tisztában volt azzal, hogy az év végén nem mint mondá 21, ha-

nem 34 millió lesz a hiány, kétség nem szenved, hogy erős okai lehetnek arra nézve, hogy az ország előtt a pénzügyi igaz állását fel ne tárja.

Még ha hibáról, vagy csak tévedésről volna szó! De itt pénz, még pedig nagy összeg pénz forog kérdésben. Mert a múlt év hiánya, mely a pénzügyér által 21 millió forintban irányoztatott elő, a még meglevő pénz készletéből volt fedezendő. Az ezen felül megmaradt összeg pedig a folyó évi hiány fedezésére volt fenntartva.

De ha a miniszter a múlt évről 14 millióval több hiányt kénytelen fedezni, kérdés, mi marad a folyó évi hiány fedezésére?

A folyó évre, azon okból, mert új adók hoztak be, és a régi adók felmentettek, az állam összes bevételei és kiadásai közti hiány 8 millió 378 ezer forintban állapított meg. Ez a hiány aztán a múlt év végén fennmaradó készletből, azaz a 874-ik évi kölcsönmaradványból lenne fedezendő.

De hát számításunk alaposságának érdekében, tartson csak egy kis vizsgálatot: A múlt évi bevétel 139 millió, 875 ezer forint volt. A folyó évi bevétel, tekintve a felmentés és új behozatalu adókat, 12 millió forinttal lesz több a tavalyinál, tehát tegyük 152 millióra.

Az összes kiadások ez évre 170 millió 623 ezer forintot voltak előirányozva. Ugyde azóta ezen összeg felszaporodott a következő tételekkel: a rendes és rendkívüli közöszgyes kiadásoknál: 3.586.000; vasúti subventio: 1.500.000 frt; katonai nyugdíjak felmentése 700.000 frt; arany agió 1.345.000 frt; az új 40 millió kölcsön kamatai: 2.400.000 frt; — ennek arany agiója 288.000 frt; a kölcsön másik 40 milliójának félévi kamata: 1.200.000 frt; ennek arany agiója 144.000 frt. — Összesen 11.163.000 frt.

Mármint, midőn a rideg számok előttünk állanak, miket nem lehet sem elfujni, sem semmikép eltörülni, azt vagyunk bátrak mi, mint ellenzék kérdezzük, hogy ezekkel a számokkal nem be van-e igazolva kellően az ellenzéknek a pénzügyi érdekekben számtalanszor elhangoztatott, de a többség által gyanusan tulzottnak állított számtételei? Pedig még ezekbe nincsenek távolról se beleszámítva azon költségek, melyeket az árvíz okozott és még okozni fog. Továbbá az Andrássy gróf keleti politikájának következtén felmerült hadi készülétekre stb. tett költségek. Még is az a kormány, mely hirdette, hogy az államháztartás rendezésére, a minden térekeni kiadás megtakarításokra alakult, a mint látható, 11 millióval szaporitván az ország kiadásait, csak a tisztán, előre kifejezhető pontos kiadások nem 170, hanem 181 millióra rugnak.

Beletekintve tehát a dolgok sorába, ha 152 millió bevételünk mellett kiadásaink 181 millióra rugnak, ugy a fedezendő hiány nem 8, hanem 29 millió fog lenni. Ez összeg pedig Széll Kálmán ur pénzkészletéből nem lesz fedezhető, a múlt év végén is 14 millióval többet kellett az előirányzottnál fedeznie.

Miből fedeztetik tehát ezen nagy

hiány, mely 29 millió a papíron, de a mely magát még tetemesen kinövelheti, mert nemcsak az árvíz, de más sújtó körülmények miatt tönkre ment egyének lesznek, kik a régiebb adók behajtása miatt kereset forrásuktól meg lettek fosztva, az adópénztárt egy fillérrel sem fogják gazdagítani, sőt, még tengődő embertársaikra fognak segedelem végett nehezedni?

Uj kölcsönkötés utján már boldogulni ezentulra bajosan lehet, mert egy állam, mely évek alatt sem képes háztartását rendezni, kiadásai és bevételei közti az egyensúlyt helyreállítani, elveszti hitelét, és lassankint leszorul könnyelmű gazdaként a kölcsönpiacokról. Az adók még fellebb emelésének szörnyű munkájához nyulni már hazánkban ezen tulra, a legnagyobb vakmerőséggel tartanánk határosnak.

Más módokról kell tehát gondolkodni, mert hogy ez Magyarországra életkérdés, hogy Magyarország helyzete aggasztó, sőt veszedelmes, — ezt nem mi mondjuk már, ezt pártfelekezétek nélkül — fájdalom! — be kell hogy ismerje e hazának minden hí fia.

Más módok, gyökeres gyószerek alkalmazása kell, hogy vétessék igénybe, ilyenek tartjuk a nagymérvű megtakarításokat, minők csak a seregbemutatók által érhetőek el. Az önálló vámtéreltet szintén óriás emeltyűnek tartanánk Magyarországi anyagi jólétének megteremtése munkájában.

T. D.

A kibirtokosok hitelügyében a kormány által összehívott enquete befejezte működését. A felmerült különböző nézetek valószínűleg emlékiratban terjesztetnek fel a kormányra. Az enquete egyéb munkálatai s véleményei a kormány-bizottság ülésével együtt szintén be fognak nyujtatni a kormányra.

A törvényhatósági területek új szabályozásának életbelépése után — mint a „N. H.” értesül — a főispánok állása is lényeges változáson fog keresztül menni. A belügyminiszter tervezi egy oly törvényjavaslat előterjesztését is, a mely rendezze a felsőházat, a főispánokat azon helyzetbe hozandja, hogy tevékenységüket egészen megéjőlk közgazdasági ügyeinek szentelhessek. Az új közgazdasági reform életbelépétele a főispáni személyzet is jelentékeny és nagyobb mérvű változásokon fog keresztül esni. Továbbá a nevezett lap halomára szerint nem fog minden megye számára külön főispán kinevezeteni; így az erdélyi hazaresz újonnan kikerekedő megyéi közül csak három-úgy, a legnagyobbak közül fog külön főispánt kapni, a többi megyék pedig kettesével lesznek egy főispán alá helyezendők.

A kassa-oderbergi vasúttársulat az árvízkarosultak segélyezésére teherszállítmányként feladott s Pest megye alispánjához czinzett köznyomradományokat ápril hó végeig díjmentesen fogja szállítani.

Elvhűség. Koronhály Ferencz, volt kormányparti képviselő, ki az összeférhetlenségi törvény következtében képviselői mandátumáról lemondani kénytelenített, maga helyett választójának nem kormányparti, hanem Sennyei-párti jelöltet ajánl. Ez aztán igazi „szabad”-elvhűség!

A lippai adóhivatal — mint az „E-s”-nek írják, németül levelez közegeivel, mintha Lippa nem is Magyarországon volna. Nem ártana, ha a kormány a nemzet által töle méltán várható erélyvel adná tudukra az illetőnek, hogy magyar hivatalnokok. Akinek nem tetszik a magyar nyelv, ne tessék a magyar kenyer sem.

A magyar fővárosból. A Duna vize a fővárosban rohamosan apad. A vizállás a legutóbbi tudósítások szerint már csak 17 láb és 10 hüvelyk. Az árvíz által károsultak gyermekei s az első gyermekmenhely javára ápril 2-án a „Hungaria” nagytermében jelmehangverseny tartatik, melyen előkelő családok gyermekei fognak közreműködni. **Boldog adások.** Budán egy 72 éves és szép vagyonnal bíró nő végrendeletében minden kötelezvényt, váltót stb. az adósság lefizetése nélkül kiadatni rendelte adósainak, kik már vissza is kaptak okmányjaikat. **A kávéházi szociálgazdaságtudományi irodájába** ismeretlen tettesek törtek be és 113 forint loptak el. **A „Népszázlója” szerkesztését** Helyi vállalkozásával (Erdei) Mende Bódog vette át. **A népszínházban** a Patti-előadások ápril 10. és 12-kén tartatnak meg. **Vay Sarolta** grófnő „Színlapok” című szép-irodalmi lapot ad ki.

Vidék.

— A „Debreczen” levelezése. —

H-S z o b o s l ó, márt. 21.

Az előző egy évvel 800 részvények alapján alakult alsó szabolcsi takarékpénztár h-szabolcsi működésének évi eredményét első elnök báró Baldácsi Antal ő méltóságának bemutatuk s örömmel tudatom, hogy ő méltósága teljes meglegedését fejezte ki hozánk intézett levelében, melynek kapcsában, egyszersmind arról is kegyes volt biztosítást adni, hogy valamint minden hasznos intézkedésként, ugy az alsó-szabolcsi takarékpénztárról se fog sok megfélekedezni.

Egyébként sok bajunk közepette néha egy kis vig óráit is szerünk magunknak. Így történt, hogy legközelebb F. S. derék polgártársunk névestélyen felede kissé but és bánaot, megemlékeztünk távsürgöny utján jó kívánatunkkal, Csánády Sándor országgyűlési képviselő úrról is.

Takarékpénztárunk egy derék, munkás alapítójának, halálhírért épen most vettem. Márton Istvánban egy jóvaló polgári hűnyet el városunknak. Nyugodjanak porai békeben!

Vidéki hírek. A nagyszalontai takarékpénztár jótékony és közhasznú czelokra történt adakozások daczára, részvényeseinek a múlt évről 18% osztalékot ad. Az intézet hivatalnokai és szolgái fizetése összesen 1250 ft és néhány kr. Ugy látszik, hogy a takarékpénztár hitelynyújtásra és nem hivatalnokai tápellátásul van alakítva. **Szarvason** — írja a „Szabadság” — a rendőrség 40 ft pénzbírságot terbe adott megiltitotta a de a k o k n a k b o r t a d n i. **Nagyváradon** a Sonnenfeld czég — mint a „B.” írja — egy német körösvényben ajánlja üzletét a nagy közönségnek. Erre csak azt feleljük, hogy: „Nix deutsch!” **Kecskeméten** egy uri ember a réa még félv mulva kivetendő illeteket előre lefizette. Ritka fizetési készség! **Temesvárott** egy gazdag kereskedő két mérő ezüstöt adott vejenek leányára.

Színészet.

Szombaton, március 25-kén adott a: „C s a p o d á r”, vigjáték 3 felvonásban; írta Sardou Viktor.

Temesváryné Farkas Irma urnő ma mutatta be magát mint műkedvelő ez idényben másodsor. Már első föllepéte alkalmával mondtunk el, hogy Temesváryné urnő jelentékeny hivatást, a folytonos gyakorlat mellőzését tekintve, nem csekély ügyességet tanusított já-

jezészü arcára. Az elfojtott mosolylyal látszott rámtakintni, mely mintha azt akarta volna tudni adni, hogy tud rólam valamit, a mi magam előtt is ismeretlen volt. — Most, midőn Tschereff őles átható tekintetével találkoztam, most valami abor hasonlót éreztem, éreztem, hogy ő vagy tudott valamit, vagy legalább gyanított, és hogy az ő ittlétének hellel valamit czélzatának lenni, melyet elleplezni szándékozt.

Ő mintegy az ismeretlennek szerepét látszott vinni. ki szindarabokban vendégségek alkalmával hirtelen fellép és rejtélyes szavakat mond. Természetesen ez által nem távolodtam tőle — ellenkezőleg ilyenén megjelenése még inkább bilincselte hozzá.

Ki ezt felgöngyi nem tudja, az nem ismeri a női szívet. Egy bizonyos, titkoszerű hatalom, mely akaratlanul borzalmat őnt belénk, ellenállatlan ingert gyakorol reánk. Nem tudom ki-magyarazni, hogy miért van ez így, de valószággal nincs másként. Nem éreztem azonnal vonalmat irántem, kezdetben csak aggasztott megjelenése. Később midőn megtudtam, hogy ő Olga barátja volt és őt az én első látogatásom után szintén meglátogatta, a rémület erőt vett rajtam s ugy tekintetem szeretetreméltó, szolgálatkészsé utitársamat, mint a koszvív vendéget, ki nem a mindinkább közeledő visszafizetést hirdette.

Ma ujlag bebizonyította ezt. Csodálatul szinpadit otthoniassággát, mely minden jelenésénél feledteté velünk, hogy csak műkedvelővel állunk szemben, oly műkedvelővel, ki vel mint kedves kellemes szinpadit jelenéssel is hogy nem találkoztunk gyakrabban Tháliának deszkáin, bizony nagyon fájjalunk.

Hogy mennyiben van igazunk, megmutatta azt a közönség, mely nem akarta elmulasztani a ritkán künlőzö alkalmat, ezuttal oly nagy számban jelent meg a színházban. Sardounak e vigjátéka, melynek tárgya oly csekélységben alapszik, de mely oly művészes kivitelben van elénk állítva, valóban kielégítő előadásban részesült ma. Nem csupán a műkedvelő élvezetet nyujtó játéka, hanem a többi szereplők is kitünő alakokat teremtettek, s egyik a másikat igyekezett felülmúlni. Különösen T e m e s v á r y, ki Champignacot, a kalandvadászó, élvhajászó lovagot — természetesen, mondhatnók művészi színészesel játszott. Siposné is eltalálta ma a hangot és a modort, melyet szerepe megkívánt. Németh, a hányt-vetett együgyü kis Fridoult a maga őszinte dörögésében alakította. Leszárnya Abonyinak irtótató hangerőiteseit, mondhatjuk, hogy k i t ű n ő volt az előadás, s a közönség igen jól mulatott. Temesváryné ő nagysága a közönségtől elismerése jeléül számos virágcsokrot, zajos tapsokat; a színtársulat tagjaitól egy gyönyörű koszorút nyert. Vasárnap adott a T e k o z l ó, tündéregre 3 szakaszban.

E látványosság, mely annyiszor adatott nálunk, ma ismét szép közönséget vonzott. Az előadás nem volt olyan, mint minők mi azt látni szerettük volna. A szerepek azonban mind hálados szerepek lévén, az apróbb hibák fel sen. tüntek; a karzat tapsot, s a szereplőket gyakori kiívásokban részesítette a közönség.

Külföld.

Keleti ügyek. Mukhtar pasa, kinek feladata lett volna Niksicset elelmi szerekkel elátni, egy ragasi távirat szerint, melynek hitelessége azonban épen nem kétségbevonhatatlan, a Duga szorosnál visszatorított, minek következtében Niksic közel áll a capitulatiohoz.

A Lubobratrics alett fölött csapat, melynek egy részét osztrák ádónt elfogták, a vezér Jakics távolléte alatt teljesen felszolgált. Jakics most a Livno sikon lázít felkelésre.

Szerbiában a „Times” hire szerint az orosz, német és osztrák-magyar consulkok egyesült rábeszélései folytán sikerült Milánt a bekének meggyerni, az omladintákból álla kabinet azonban nem mondott le a háborúról, s folytatja a hadikészületeket. Hirszerint 300,000 (?) harcossal rendelkezik Szerbia, ugy, hogy 200,000 átépne a határt, 100,000 pedig otthon maradna.

Franciaországban mult szombaton majdnem miniszterválság keletkezett. Richard belügyminiszter egy bonapartista érzelmű hivatalnokát elbocsátotta, s midőn az felelt sajnálkozó Mac-Mahonnak magyarázatot akart adni, ez ingerlően s a következő megjegyzéssel szakított felbe: „T u d o m, h o g y m i ő t a ő n miniszter, én többé semmissen vagyok.” Ricar e kifakadást komolyan vette, s le akart mondani. Barátjai rábeszélése és Mac-Mahon engesztelenen fellépése folytán azonban felhagyott szándokával.

ORSZAGGYÜLES.

— A képviselőház ülése márcz. 23-án. —

A képviselőház mai ülésében a miniszterelnök bemutatott két szentesített törvényt: a fegyelmi eljárásról és a közönségek rendezéséről. Ezek kihirdetése után a királyföldi szülő tjavaslat került tárgyalás alá, mely mellett először Fabriczius képviselő szözlöt a ház tetszése között. Ellene szözltek Gebbel és Trauschenfels, mellette Kemény Gábor, Hely és Orban Balázs. Hely beszéde kitünően sikerült. Szép szabatos beszéd volt, tele ötlettel s találó hasonlatokkal. A beszéd rendkívüli nagy hatást keltett s feszült figyelemmel halgatta a ház elejétől végig.

Azonban e vendég asztalunkhoz ült és daczára Pállai vészjósló beszélgetésének, mely után három héttig nem jött hozzánk, daczára a felajánlt állás semmi jót nem jövendőli elutasításának, nem mutatta ugy magát, mint egy közöbor. Felkerestett bennünket páholyunkban, látogatásokat tett, ebédelt nálunk, ott maradt késő estig, — beszédes, figyelmes, szeretetreméltó volt, különösen irántam. Mindez tehát azt mutatta, hogy titkos tervei legalább nem közvetlen vesélylyel fenyegetnek bennünket. Rémültem csillapult, de kiváncsiságom nöftönött. Szünetlenül reá gondoltam; annyira uralta képzelő tehetségemet, hogy csaknem minden gondolatimnak tüzpontját képezte.

Távolítottam átgondoltam mindent, a mit tett és mondott; minden tekintetnek, minden szónak meg volt előttem a maga jelentősége, vagy inkább mindennek, még a semmit nem mondó éronak is igyekeztem bizonyos jelentőséget tulajdonítani. Minden felgorgatta agyamat, minden felizgatott. Vidámság, majd szomorúság vagy rémület egymást válták fel nálam, de mindazáltal még nem adtam fel minden reményt.

(Folyt. köv.)

A „DEBRECZEN” tárczaja.

ELMOSÓDOTT NYOMOK.

Bűnügyi regény 1 kötetben.

Írta: Achscharumoff Miklós.

Harmaidik rész:

IV.

Julia naplójából.

(Folytatás.)

— Nem! — kiáltam — nem, az istenért, ne beszélj ily dolgokról.
 — Hogyan, most meg már szánakozol rajta?
 — Nem szániom teszi ezt, de ez mégis rettenetes volna. — Hát nem elég egy áldozat is? Nem elég hajmeresztő-e az, a mi már megtörtént?

— Mit tegyek tehát akkor, ha kiválósul, hogy az ügyet másként nem lehet eligazítani. . . Ki lesz a hibás?
 — Sirtam. Ő felállt és egész éjen át magamra hagyott rémületemmel és lelkiismeretfájdalommal. Egy álmotlan éj — mi mindent

nem szül az? Minő ijesztő és zavart gondolatok támadják meg a beteges agyat, ha az ember feje alatt a vánkos, mint a tűz ég és a hajnal hasadtáig nyugodni nem tud.

Soha, még akkor sem, midőn ama szerencsétlen gondolat megérett agyamban, nem tépelődtem annyit, mint e napokban, mert soha nem voltam annyira magamra hagyva. — Akkor legalább a dsjka mellettem volt. — Ő ugyan most is velem volt, de mi hasznom lehetett már belőle? Mit lehetne neki mondanom? Később ott volt Jasneff, még később Pál. Azonban Pál most hozzáférhetlen és minden mit bensőmben érkek s mit neki szívből mondok csak ingerli őt.

— Őh — gondolám — minő terhes az az elhagyatottság! Semmi támaszszal nem bírn, sehol nyugvóra nem találhatni, megszűnés nélkül menni és menni előre, mint a bolygó zsidó, mindent a saját vállakon czipelve — ah, ez rettenetes! Kihöz forduljak most, kitől várjak tanácsot és részvétet? Akaratlanul Jasneffre gondoltam. Ha ő most itt volna — mondám magamban — nem tudnám magam egy pillanatra sem visszatartani, beavatnám őt minden titkunkba! Talán visszalökne magától, de annyi bizonyos, hogy el nem arulna. Ő nem tartozott azon emberek közé, kik, mint a jubok, anélkül, hogy körül tekintenek, mindig egy irányban futnak. Neki megvolt a

saját álláspontja, ő szelíd, elnéző volt és a mellett szeretett, mint egy gyermek. Sőt hiszem, hogy akkor sem lökne el magától, ha vérről befecskekedeztettem látna. Hű és ragaszkodó volt hozzám, mint egy eb anélkül, hogy gondolkozt volna felette és fontolóra vette volna azt, s mintegy ösztönyszerűleg. Minő szerencse volna rám nézve, ha ő most mellettem volna. Mint tanácsadó ugyan, nem lenne nagy hasznomra, de vigaszt és meleg részvétet bizonyára találnék nála.

Ezt mind csak azért mondom, hogy a kedélyállapotot, melyben voltam akkor, midőn Tschereff gyakribb vendégünk lón lerajzoljam. Azt hiszem mondtam már, hogy ő nekem mindjárt Moszkvában történt első találkozásunknál megtettezt. Szellemes és gyuroros volt, arca mindkettő jellegét magán hordta; tekintete, vonásai, egész termete különös, sajátzerű kinyomattal bírt. Látása mindig egy olasz vagy egy spanyol képre emlékeztetett, mely Maman énteremben függött és melylyel dajkam jjesztett mindannyiszor, a hány-szor, mint gyermek illetlenül viseltem magam. A festményben szemlélhető egyén sovány volt, nagy hegyes orral és kifejezesteljes kezek szemeikkel. Szakálla Tscherefféhoz hasonlóan hasonlított. Néha este, ha az tettem keresztül kellett mennem, leirhatlan aggodalmak közt tekintettem ama sziguro, setét kife-

Végül Tisza Kálmán szólalt föl Trauschentfels egy állítása ellen; azután — hivatkozva a teendőkre, melyek husvét előtt elintézendők — az iránt tett indítványt, mely el is fogadtatott, hogy az ének felhatalmazásának holnap esteleg délután négy órára is ülést hívni össze.

— Márcz. 24-én. —

A képviselőház mai ülésén folytatta a tegnapi félben hagyott általános vitát. A vita ép oly kemény és kíméletlen volt a szász képviselők részéről, mint a múlt napokban. Elsőnek szólott Ragály Ferdinánd, aki rövid beszédében szabatosan körvonalozta állását a törvényjavaslattal szemben, kijelenté, hogy azt elfogadja. Utána Steinacker szólott hosszasan, összezsarvarva mindent, beszélt kulturálomról, szász nemzetéről és több más frázisban bővelkedett beszéde, melyeknek vége oda lyukadt ki, hogy a törvényjavaslat rosz, el nem fogadható, mert megszünteti a kiváltságokat, a kiváltság és jog pedig mindegy, s így a kiváltságok megszüntetésével megsértették a jog is. A logika furcsa, de elmondott. Bereczky Sándor és Szathmáry Károly szólottak ezután. Igen helyesen jegyezte meg Bereczky tetszéssel fogadott beszédében, hogy a székely nép öregebb mint a történelem, hogy kiváltságokkal bírtak, még is lemondtak mindezekről, mert a korszelem úgy kívánta. Ki kell emelnünk még Wächter Frigyes beszédét, ki lelkesen elmondott beszédében helyeselte azon törvényjavaslatot, melyet nemcsak mint a közigazgatási bizottság előadja, hanem mint szász is pártol. Úgyesen verte vissza a szászok némely támaszait. Beszéde, melyet gyakori helyeslések követtek, jó hatást keltett a képviselőházban. Ennek ellenlábasa volt azonban Kapp Gusztáv beszéde. Elzengett hatványalát a sokat emlegetett „szász nemzet“ felett és unalmas beszéde végén, melyből lassu hangja és a folytonosan növekvő zaj miatt kevés volt hallható, kijelenté, hogy a szász képviselők nem vesznek részt a részletes tárgyalásban. Szólt még a miniszterelnökön kívül egész tapintat és ügyesség Gurbán. A ház ezután általánosságban elfogadván a javaslatot, azt részleteiben is minden lényeges módosítás nélkül fogadta el.

UJDONSÁGOK.

* Azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó vé-

gével lejár, kérjük előfizetésük mielőbbi megújítására, hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék.

* Városunk polgármestere a ma déli vattal Bécsebe utazott hivatalos ügyben.

* Ifj. Szatmári Nagy Károly városunkban általánosan ismert fiatal zenevezető, ki Kecskeméti városa azzal tisztelettel ki, hogy általános szótöbbséggel kántorok választotta meg, mielőtt ez állását elfoglalná, e hó 31-én a színházban rendezendő hangversennyel veszendő búcsút a közönségtől, a várostól, hol ifju éveit eltöltötte. Ez alkalommal bemutatja zeneszerzői tehetségét zongorán, hegedűn és az ének művészetben. A zongorán saját szerzeményű ábrándot fog előadni. Ezen hangversenyben, melynek részletes programját lapunk addig még hozni fogja, a többiek közt részt veendő a színházi férfi énekkar is.

* Távirat a tiszasabályozási társulat igazgatóságától, feladatott Tokajon, 26. d. n. 3 óra 50 perccor. A vizállás következő: Szegednél 1°, Szatmárnál 8°, Patakánál 2°, Tokajnál 2° apadás; gatainkat örködés mellett szakadástól nem féltetni.

* A zenedében tegnapi délután megtartott házi hangverseny érdekesség tekintetében az eddigieket felülmúlta. Ugy haligatók, mint műkedvelők nagy számmal lévén jelen, az igazgatóság hevenyében a legváltozatosabb programot állította össze. A hangverseny Mészáros Kálmán ur kezdte meg „Ördög Robert“tel zongorán, kinek játéka megnyerte a hallgatóság tetszését; ezt követe „a hugenották“ című operának egy töredéke Tóth Emil ur és Riedl Erzsike k. a. által zongorán. Majd Kóck J. Nepomuk ur, Buda házy Zoltán ur zongora kísérete mellett, magyar népdalokat játszott gordonkán, később pedig Szemkál Ilona k. a. cithera művésznő és Marton Imre ur, hegedűvirtuoz gyönyörködteketek remek előadásai által a közönség. A jelen hangversenyen színházunk kedves vendége Szalay Anna k. a. is szíves volt közreműködni és pedig Steinaecker Zoltán ur zongora kísérete mellett először „Faust“ dalműből énekelte egy áriát, majd engedve a jelenlévők óhajának, egy francia dalt, és végül köztetéses közt a „Maros vize folyik megemdesen“ és „Fogadásom tilja szeretni“ című magyar népdalokat énekelte; mellesleg megemlítjük, miszerint a t. művésznő az alkalommal annyira hangjánál volt, — hogy még ily kellemes csengő hangon énekelni a színpadon nem hallottuk, — különösen magyar dalai bájolják el a közönséget. Valóban kőszönettel tartozik közönségünk a t. kisasszonynak azon kellemes élvezetért, melyet gyönyörű éneke által tegnap nyújtott. — Énekeltek még Pérczy Ilona és Szabó Ilona urbölgyek is, kik közreműködésük által nem kevésbé emeltek a hangverseny érdekességét; továbbá néhány kis növendékekből teremt alakult (Szabó V., Konthy E. és Filóttás E.), mely a hallgatók részéről nagy tetszéssel fogadtatt. Közönség — mint már említők — igen szép számmal volt jelen, és pedig a társadalom előkelőbb rétegéből. E tömeges látogatás azon reményt fejleszti bennünk, hogy a zenede igazgatósága, bebizonyítandó közönségünk iránti előzékenységét, a hangversenyek szándékolt befejezését egy időre felhalasztandja a további ir. részései a közönséget és művelvezetben. Hiszünk, hogy reményünk teljesülni fog.

* Színházi hírek. Holnap Rigolettó című opera fog színekerülni, Bély Rózával. — Don Sebastian, Donizetti nagy szabásu híres operájának előadására történnek most készülődések színházunknak a kiállítás van rá, hogy rövid időn elő fog adni.

* Kivándorlók figyelmébe. A philadelphiai császári és királyi magyar-osztrák ügynökségnek a cs. és kir. közös külügyminiszteriumhoz feltérjesztett jelentése szerint legújabb időben számos magyar és osztrák utazók, különösen iparosok vándorolnak ki Észak-Amerikába, főleg azon reményben, hogy a megnyitandó világtárlat alkalmából ott mint iparosok és munkások magasabb díjazás mellett fognak alkalmaztatni s illetve munkát nyerni. Mint-hogy pedig az Észak-Amerikában honos munkások és iparosok sem látthatnak el elegendő munkával, figyelemzetnek a kivándorolni szándékozik, hogy ugranyt már eddig a kivándorlortak is a legnagyobb bírással küzdenek a remélt magasabb díjazás helyett Amerikában reájuk is e sors fog várakozni.

* A „Tékozló“ tegnap előadásán általános feltűnést keltett Törzök, a helybeli színtársulat egyik tagjának működése. Azur szellemét győzte a koldusdalt oly meglepő érzéssel énekelte el, minőre — mint több körben hallottunk nyilatkozni — Odró óta nem igen emlékeznek. Meltán érdemel elismerést az igazgatóság, hogy annak, kiben tehetséget lát, tért enged a maga kiképezésére.

* Az építészeti és szépművészeti bizottság szombaton délután ülést tartott, melyen föl-

vastatott az újonnan építendő gazdasági, fő-reál és kereskedelmi iskola épületekre beérkezett pályatervet megválasztására és a II-ik pályadíj odaítélésére tárgyában véleményadására kiküldött bizottság jelentése, mely szerint a II-dik pályadíjra a „kereskedelem, ipar és földművelés“ jellegű tervet egyhangulag érdemesnek véleményezi. A vélemény szótöbbséggel elfogadtván, további intézkedés végett a tanácshoz áttették.

* A helybeli kereskedő ifjak önképző-egylete tegnap, azaz e hó 26-án tisztújító közgyűlést tartott, melynek eredménye a következő: Elnök Máté Ferenc; alelnök János József. Első titkár Engesszer József; 2-ik titkár Schwarz Gyula. Pénztárnok Frindt Antal. Könyvtárnok Krausz Károly. Választmányi tagok: Kardos László, Vesztér István, Kaffka Gyula, Tröblich Gyula, Kövi Lajos, Szép Lajos, Kaszanyitzky Endre, Aron Jenő, Biró József, Kochlyt Arthur, Farkas Ödön, Heil Gyula. Póttagok: Varga Lajos, Ferenczy, Pongrácz Géza, Telbisz Károly, Komlóssy Miklós, Szilcz Lajos.

* Nyilatkozat. Debreczenből, az országos gazdasági egyet. földművelésiskola igazgatására távozáván, tartózkodásom velem az által lerővni, hogy tudatom, miszerint a Békessy László ur által ellenem világszerte bocsátott rőpiratra adandó válaszom a sajtót e napokban fogja elhagyni. Jó barátaimat és ismerőseimet pedig, kik a megpróbáltatás nehézségjében segítségemre fordultak el tőlem, arra kérem: engedjenek meg, hogy gyors elutazásom miatt személyesen nem köszönhetem meg iránymában tanusított részvéteket, s vonalmukat, s a közvetlenség meleg hangján nem biztosíthatam őket örök hálmáról. Volt tanítványaimtól is a legszívesebb baráti érzelmekkel búcsuzva el, legközebb óhaját-som, hogy tarssanak meg szíves emlékeztetkben. Debreczen, 1876. márcz. 26. Molnár Lajos.

* Ertesítés. Azon pár nap óta elterjedt hír, hogy a zenede házi hangversenyei immár beszüntetésnek, azaz csafoltatnak meg, hogy mig a működők és pártolók részvéte tart, s a melegebb napok a beszüntetést nem követelik; ezen ártatlan szörazokozás vásánapontként, délután 5 órától kezdve fel 7-ig, mindaddig, mig ellenkező értesítés nem közöltetik, meg fog tartatni. Debreczen, márcz. 27. 1876. A zenede igazgatósága.

* A folyó hó 26-án tartott zenedei házi hangverseny alkalmával egy kis pálcza, továbbá

zsinórral összekötött két kis kulcs, és egy női kalapra való fekete fátóly hagytattak hátra. Alik ezekre igényt tartanak, átvehetik a zenede igazgatóságánál.

* A honvédelmi miniszterium, a felülvizsgáltra rendelt hadköteleseknek, a felülvizsgáló bizottság elé vezettetését, további intézkedésig, beszüntette.

* Budai József, volt 48-as honvéd és zsinigazgató, többi időben Várny Fábán társulatának tagja, itt keresztül utaztában tegnapi délután színhűdés következtében meghalt. Törökne, színtársulatunk egyik tagjának neje, tegnapi elhunyt, mindkettőnek temetése holnap délután fog vége menni.

* Beküldetett szerkesztőségünkhez: „a debreczeni nódalegylet alapszabályainak tervezete.“ Mihelyt időnk engedi, ez újonnan alakuló egylet alapszabálytervezetét ösmertetni fogjuk.

* A „Magyarország s Nagyvilág“ 13-dik száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Freiligrath Ferdinánd (arczképpel). — A képes biblia. — A csudálatos történet (folyt). — A montenegrói viadika (képpel). — Trapezanti görög és örmény nők (képpel). — Az 1825. po. sonyi országgyűlés megnyitása és első ülésai (vége). — A legjobb szivarok hazája. — Két új lisztfej. — Egyveleg. — Melléklet: Hogyan készülnek az illusztrált lapok képei? (ábrával). — Lenni vagy nem lenni. — A hétről. — Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Mi újság? stb. Ára egész évre 8 frt, félve 4 frt.

Tarkaság.

— Jókai Mór forradalom alatt írt művei 172. lapján következő tétel foglaltatik: „Kérdés: Micsoda titkos jelentéseik vannak az éremjelvényeknek? Felelet: A kereszt azt jelenti: ime te is segítettél a népek megváltói keresztre feszíteni, viseld érdemed jelét a nyakadra kötve.“ — Humburg. Kis leány: — Papám mi az a humbug? Apa: Hát, kis leányom, humbug... humbug... az... az... ha a mama azt mondja nekem, hogy szeret, és az ing-gombomat még sem varrja fel!..

Felölös szerkesztő:
TISZAI DÁNIEL.

H I R D E T E S E K.

BURGER LIPÓT

noi és férfi divatkereskedőse

Debreczenben, főpiacz 2139. szám alatt.

Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe:

Legújabb francia virágokat, kalapformát, selyem és bársonyszalagot, francia-, güipür- és Blond-csipkék. Legújabb nyakfodrok, gallérok és Manchetták, női és gyermek harisnyák- és kétyűiket. Legújabb legyezők és napernyők, menyasszonyi fátólyok és koszorukat, paszomant díszek, rojtok, ripsz-atlaszokat minden színben, himzett szelvény, és betétek, továbbá: moult, Batistclairt, mouszlint, organtint, sirdinget és chif-fonokat.

Fehérnemű gyári raktárának

ÁRJEGYZÉKE.

Női chifon ingek 1.30, 1.50, 1.80 kr, himzett 1.80, 2.20, 2.70 kr.
Női chifon háioréki 1.20, 1.40, 1.70 kr, himzett 1.80, 2.—2.30, 2.80 kr.
Női chifon alsó szoknyák 2.—2.40, 2.80 kr, himzett 3.20, 3.80, 4.50 kr.
Női chifon alsó nadrágok 1.20, 1.40, 1.60 kr, himzett 1.70, 1.90, 2.10 kr.
Női vászon ingek 2.20, 2.60, 2.90 kr, himzett 2.90, 3.30, 3.70, 4 ft.
Legjobb állásu francia mierek 1.—1.40, 1.80, 2.30, 3.—3.70 kr.
Férfi chifon ingek 1.10, 1.30, 1.50, 1.80, 2.10 kr, himzett 2.60, 3.20 kr.
Férfi creton ingek 1.10, 1.25, 1.60 kr, 2 gallérral 1.80, 2.10, 2.40 kr.
Férfi oxford ingek 2 gallérral 1.80, 2.—2.40, 2.70, 3.—3.20 kr.
Férfi alsó nadrágok czérma vászomból 90, 1.10, 1.25, 1.40, 1.70 kr.
Férfi gallérok és manchetták legjutányosabb árban. 85 2—52

Vidéki megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek.

Nem szedelgés!

Postai utánvétel, vagy az összegnek be-küldése mellett, s felőnl sokkal alább szállított gyári árakon következő tárgya-kat szállit az E. Schwenk czég, l. Weih-burggasse 14. Wien, kitűnő mennyiségű legfinomabb china ezüstből:

1. pár szalonygyertya-tartó,	előbb 5.50 kr., most 3— frt.
1 vaj szelence	3.50 kr., 1.20 kr.
6 kés palló	5— frt., 2.25 kr.
2 szervéta fogó	2.40 kr., 1— frt.
1 dohány szelence	3— frt., 1.25 kr.
1 czukorszelence	12 frt., 7— frt.
(belül aranyozott)	
3 palackdugó, alak-zattal	3— frt., 90 kr.
1 czukor fogó	2.20 kr., 90 kr.
6 tojástörő	6— frt., 2.40 kr.
1 theaszürő	80 kr., 30 kr.
1 kézi gyertyatartó	1— frt., 50 kr.
1 fejfelszedő kanál	3— frt., 1.25 kr.
1 levszerző kanál	4.80 kr., 2.30 kr.
1 törtczukor és bors-tartó	3— frt., 1.50 kr.
6 kávés kanál	3.75 kr., 1.50 kr.
6 evő kanál	5.50 kr., 3— frt.
6 asztali kés	5— frt., 2.50 kr.
6 asztali villa	5— frt., 2.50 kr.
6 gyümölcskés, villával	előbb 4.80, most 2.60 kr.
1 főzőkés kanál	3— frt., 1.40 kr.
6 gyermekkanál	4.90 kr., 2.70 kr.
1 kávés csésze alásó tányérral, finoman metazve, belül aranyozva	7— frt., 3— frt.
1 eczet és olaj pa-lack együt	8— frt., 4.50 kr.

Különösen figyelemre méltó:

6 evő kanál } mind e 25 drb csinos tok-
6 kés } ban 24 frt helyett összesen
6 villa } csak 10 frt kóstál.
6 kávékanál }

Továbbá: felszolgáló tálcák, asztalboríté-kok, látogatójegy kosarak, alkalmas úres to-kok, minden formájú evőeszközökhoz főtvet készletben vannak. Részletes ismertető leírások ingyen küldetnek.

E. Schwenk I. Weihburggasse 14 Wien.
64 6—12

LINZER VILMOS-féle

férfiruha mű-terem

(Debreczen, főpiacz Nánásház, a „Bika“ mellett)

Ajánlja a n. é. közönségnek ez időnyre bel-és külföldi szövetelekből dusan felszerelt raktá-rát; mindennemű uri öltönyöknek és egyen-ruhákknak elkészíttetését elvállalja, s gyors pontossággal teljesíti. Ajánlja továbbá saját készítményű, nagy választéku kész

RUHA-RAKTÁRÁT

urak és gyermekek számára, a legolcsóbb árszámítás mellett.

Megrendelések vidékről, a mell felső bőségének feladása mellett, a leppontosabban teljesíttetnek.

Ajánlja magát a n. é. közönség becses pártfogásába

96 1—74
Kohn Vilmos,
üzletvezető.

Borsányi Viktor

gazdasági gépész

Debreczenben n.-váradutca 2203.

Ajánlja saját készítményű s legzelesterűbb szerkesztői ten-geri morzsolóit, Ströbel és Backer-féle szelelő rostait, — többféle boronait s egyéb gazdasági gépeit.

Készít mészárosok s szappanosok használatára rudas vagy ko-saras új mérlegeket, és mindenféle régibb mérlegek törvényszerű át-alkalítását, javítását és meghitelesíttetését eszközöl.

Elvállal gépészi szakba vágó mindenféle munkákat, gép és ka-zán javításokat a legjutányosabb áron.

50 8—25

„ÖNSEGÉLY“

Legelőször jelent meg a híres, maga ne-mében egyetlen könyvnek második kiadása: „ÖNSEGÉLY“

Dr. ERNSZT L. HASZSAGYI orvosi.

Ezen könyv önként és szívesleg nyújt mindazoknak kik ifjabb korukban titkos bűnt vagy másféle kicso-pongást üstek és ennek következtében beteges-gyöngeségben

vagy azelőtt lényegesen szenvednek, vagy annak kö-zel állnak állók fogynak.

Amok is, kik ideültől bujkorban, borbajokban, bu-jakörök köztévesztésben, vagy másféle betegségekben szenved-nek, vagy kiknek teste túlságos bizonytalan által győ-níttetés, teljes kigyógyulást találhatnak.

Nevetük, hallásunk és szókánk emberbarátok, kik a tartalmával megismerkednek.

Ezen híres könyv, mely nagyobb világszerte kedveltet-tében kapható, de pósta után nálam is megrendelhet-tetik. Ára 2 ft.

Dr. Ernszt L. HASZSAGYI ORVOS.
Pesten, kétszáz-utca 24-ik szám.

2. javított kiadás.

Eddig még nem létezett!

Valódi hajfonadékok, ezelőtt 5 frt 80 kr, — most csupán 1 ft 40 kr; teknoöz csontból készült hajfésűvel együtt: 2 frt.

Továbbá, gyapju-szövetű tavaszi nagy kendők (kézi munka), mindenféle színben 5 frt.

Ugyan ilyen szövetű fejravaló ken-dő 1 frt 50 kr.

Hajfonadékok, hajminták szerint pontosan utánvét mellett is küldetnek.

Fanny Wasserburger
Bécs
57 7—? II. Schiffstgasse nr. 5.

ÁTS és TÁRSAY

női divat és kész ruhák raktára

Budapesten, Szervita-tér 6. szám.

Bátorkodunk a n. érd. közönségnek tudomásul hozni, miszerint a tavaszi időnyre való divat-kelmék párisi Modell-Costume, dolmány, paletot-gallérok sat. sat. megérkeztek és raktárunkban nagy választé-kban a legjobb minőségben, legolcsóbb árak mellett kaphatók. — Egyszersmind megemlítjük, hogy a ruhák készítése saját vezetésűnk alatt a legújabb párisi divat szerint történik, nemkülönben kiházási-táshoz szükséges egész készletek szállítását átvevesszük, s kivánatra kelme-minta szeleteket készségeesen küldünk.

83 3—6